

Gazdag Ferenc

Entente cordiale 2010?

Nem kevés történelmi reminiscenciát hordozó egyezmény születéséről adtak hírt 2010. november 2-án Londonból, ahol Sarkozy francia elnök és David Cameron brit miniszterelnök aláírták a *Declaration on defence and security cooperation* (Nyilatkozat a védelmi és biztonsági együttműködésről) című dokumentumot. A nemzetközi sajtó ennek kapcsán sűrűn idézte az első világháború egyik előzményének tekinthető 1904-es *entente cordiale*-t.

Az évszázados történelmi távolság természetesen csak formai összevetést tesz lehetővé, tartalmat nemigen. Annak idején Henry Lansdowne külügyminiszter és Paul Cambon francia nagykövet – a konfliktust elkerülendő – a gyarmati terjeszkedés lázában égő országaik érdekeit határolta el Észak-Afrikában (Anglia Egyiptomban, Franciaország pedig Marokkóban kapott szabad kezet), illetve Új-Foundlanddal, Madagaszkárral, Sziámmal és az Új-Hebridákkal kapcsolatban. Az egyébként mindenben rivalizáló két ország szövetségesként harcolt mindkét világháborúban.

A 2010-es nyilatkozat természetesen másról szól. A politikai szándék a két ország vezető szerepének megtartása a nemzetközi és biztonsági területeken, amelyhez külön-külön egyik ország forrásai sem elegendők. A Cameron-kormány épp két hete jelentette be a közel 60 milliárd dolláros brit védelmi költségvetés nyolc százalékos csökkentését. Az egyezmény egyik célja kifejezetten a szűkülő források pótlása, mely a két ország védelmi ipari együttműködését irányozza elő olyan területeken, mint a pilóta nélküli repülőgépek gyártása, alkatrészek és felszerelések

készítése a nukleáris tengeralattjárók és a katonai műholdak számára, sőt, említés történik új rakéták fejlesztéséről is.

A két fél megállapodott egy kilencezer fős, légi és tengeri támogatású kontingens felállításáról is, amely egyaránt bevethető nemzeti, NATO-, EU- vagy ENSZ- keretekben.

Megállapodtak, hogy a már szolgálatban lévő de Gaulle repülőgép-hordozót, illetve építés alatt álló brit megfelelőjét úgy készítik el, hogy mindkét ország repülőgépei használhassák. A hosszú távú cél, hogy egy hordozó folyamatosan szolgálatban legyen. Itt jegyzendő meg, hogy a brit sajtó ennek kapcsán felvetette: egy francia vétő a repülőgép-hordozók alkalmazásáról meggátolhatja például Londont, hogy egy argentin támadás esetén újból megvédje a Falkland-szigeteket.

Az egyezmény értelmében a két ország közösen használja a nukleáris robbanófejeket tesztelő laboratóriumokat is. Közülük a francia már működik (Valduc), míg a brit létesítmény (Aldermaston) most épül.

2011-ig szeretnének megállapodni az Airbus céggel az A400M katonai szállítógépgyártásáról, illetve működővé tenni a két ország hadiipari cégeinek (ADS, Aerospace, Dassault Aviation, BAE) együttműködését.

Hogy mindez miként illeszkedik az EU közös biztonság- és védelempolitikájába, illetve a lisszaboni szerződésbe? Sehogy. Cameron világosan fogalmazott: az egyezmény nem a brit és a francia szuverenitás gyengítéséről vagy közösítéséről szól. Nincs szó európai hadseregről. Úgy tűnik, hogy a két BT-tag nukleáris európai hatalom csak a hatalmi érdekek mentén tartja magára nézve kötelezőnek az integrációs szerződések előírásait. ■